

[Handelsministeren.]

Af Aarsagerne dertil skal jeg kortelig anføre følgende. Først og fremmest er der den Aarsag, at Betalingen for vore Eksportvarer er forringet, vi faar mindre for vore Varer, og vi har vanskeligere ved at faa dem anbragt paa de fremmede Markeder, end vi har haft nogen Sinde tilforn; navnlig i den allersidste Tid er vor Eksport blevet ramt særdeles føleligt gennem Restriktioner i visse Lande, de rammer os saa føleligt, at det er umuligt for os fortsat at tilvejebringe de fornødne udenlandske Betalingsmidler til en Import af det Omfang, vi hidtil har haft.

Regeringen har længst muligt tøvet med at gaa til nye indgribende Foranstaltninger, fordi vi har været og fremdeles er paa det rene med, at saadanne Foranstaltninger i ikke ringe Grad vil komme til at virke generende for adskillige Erhverv i vort Land. Nationalbankens Valutareserver er imidlertid nu saa reducerede, at det, der her foreslaas, er en bydende Nødvendighed. Det er jo alle bekendt, at det praktisk talt er umuligt at opnaa Kreditter af betydende Omfang i Udlandet, for ikke at tale om, at man ikke kan opnaa Kreditter af betydende Omfang af nogen Varighed. Navnlig da Valutaknapheden tiltog, har det været en Ulempe ved Loven af 18. November 1931, at ikke al fremmed Valuta, som var i dansk Besiddelse, skulde afleveres og overføres til dansk Valuta. Netop fordi man havde denne mangelfulde Afleveringspligt, er en Del fri Valuta blevet disponibel, idet der ogsaa findes og kommer anden Valuta i dansk Besiddelse end den, der opnaas ved direkte Eksport, og den frie Valuta, der saaledes har været disponibel, er utvivlsomt ofte anvendt paa en mindre tilfredsstillende Maade, set med Landets Vel for Øje.

Man har i det hele taget ikke i Henhold til denne Lovs Bestemmelser kunnet føre den Importkontrol, som er ganske paakrævet, saaledes som Forholdene nu har udviklet sig.

Vi maatte naturligvis først og fremmest skaffe Valuta til de Virksomheder og de Formaal, som nødvendigvis maatte tilfredsstilles, men det har knebet meget med at skaffe disse i første Linie kommende Formaal den fornødne Valuta, medens mindre berettigede Krav om Valuta uden Vanskeligheder lod sig tilfredsstille; navnlig i de sidste Uger har det vist sig, at den saakaldte frie Valuta har voldt os Vanskeligheder. Der har været sort Handel i disse Uger, og der er handlet fri Valuta til Kurser, der ligger over de af Nationalbanken

fastsatte. Det, der nu er paakrævet, og som ikke længere kan opfyldes i Henhold til den gældende Lov, saaledes som Forholdene har udviklet sig; er, at der disponeres bedre over Landets fremmede Valuta, end man hidtil har kunnet gøre.

I Forbindelse med hele Valutaspørgsmaalet staar Kreditgivningsproblemet. Kreditgivningen har man haandhævet ret strengt i de Maaneder, der er forløbet, siden vi forlod Guldpariteten, ja, Forholdene har endog formet sig saaledes, at man har haandhævet Kreditgivningen strengere og strengere for netop at søge Importen begrænset til det, man kunde tillade sig af Import i Forhold til den forhaandenværende Mængde af fremmed Valuta. Men Landets Erhvervsliv og Landets Forbrug i det hele taget har ikke ladet sig tilpasse til den nye Situation i den korte Tid, der er gaaet, siden vi forlod Guldpariteten, og derfor har denne Kreditindskrækningspolitik vist sig at være i mange Henseender generende, for at bruge et mildt Udtryk.

Det erkendes da ogsaa nu fra alle Sider, at Kreditgivningen maa lempes. Selvfølgelig maa denne Lempning af Kreditten, som vi nu forhaabentlig kan gaa til, ske med Forsigtighed, idet vi paa den anden Side maa vogte os for at komme over i den anden Urimelighed; vi maa undgaa Inflation, vi maa længst muligt værgе os mod at faa Prisniveauet hævet.

En af de Vanskeligheder, der i ganske overordentlig høj Grad, navnlig i den sidste Tid, har vist sig for os, er vore Obligationskursers stadige Fald. Den Pengeknaphed, der har været og fremdeles er her i Landet, ytrer sig i Banker og Sparekasser paa en saadan Maade, at jeg vover den Paastand, at ingen længere tør tage Ansvar for at lade Tingene gaa deres egen Gang uden Indgriben fra Statsmagtens Side; men en Lempning i Kreditgivningen lader sig ikke foretage i noget Omfang, medmindre man faar bedre Herredømme over hele Valutahandelen og Importen, end man har i Øjeblikket.

Det Forslag, som her fremsættes for den høje Rigsdag, staar da i nøje Forbindelse med hele Kreditgivningsproblemet. Lovforslagets Hovedbestemmelser findes i §§ 1, 2 og 3. Ifølge § 1 bliver Ministeren bemyndiget

„til efter Forhandling med det i Loven af 29. September 1931 om Indløseligheden af Nationalbankens Stedler omhandlede Rigsdagsudvalg at foreskrive, at Tilgodehavender, Værdipapirer (her-